

Universitat Oberta de Catalunya

El/la psicopedagog/a i la millora de la convivència als centres educatius

Joan Teixidó Saballs

Universidad de Girona

Cataractes del Niagra glaçades. 1911

Bellaterra, 6 març de 2010
<http://www.joanteixido.org>

GROC

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

Esquema de la sessió

- 1.- Salutació i preàmbul
- 2.- La convivència als centres educatius. De què parlem?
- 3.- Caracterització de la problemàtica. Resultats d'una recerca a secundària
- 4.- La millora: un repte col·lectiu
- 5.- Els paper dels psicopedagogs/gues
- 6.- Col·loqui

1.- Preàmbul

Hi ha una preocupació real per la convivència/violència als centres

*Factor de qualitat

Reconèixer (explícitament) la problemàtica

*Indispensable per intervenir

Avançar vers la unitat d'acció

*A nivell del macrosistema

*A nivell del microsistema

Intervenció dirigida a la millora

*No serà una moda passatgera

*Atorgar-li prioritat

*Abordatge situacional

2.- De què parlem?

La convivència/violència avui

- *Una realitat viscuda i preocupant
- *Educar per a la convivència

Violència escolar: un calaix de sastre

- *Algunes classificacions

Per què hi ha violència als centres?

- *5 àmbits causals
- *Multicausalitat

N'hi ha tanta com se sent a dir?

- *Molts estudis amb resultats confusos
- *No compartim la visió “tremendista”
- *Cal dur a terme accions de prevenció i intervenció adequades a cada context

Algunes classificacions

Vandalisme
Disruptivitat
Indisciplina
Violència Interpersonal
Criminalitat

del Rey (2000)

Conductes que impedeixen fer classe
Indisciplina
Maltractament entre companys
Maltractament al professorat
Violència física
Assetjament
Vandalisme

Valero (2006)

Àmbits causals

Família

permissivitat; episodis de violència familiar, baixa comunicació, baixa atenció i supervisió...

Entorn social

pobresa, atur, crisi del valor del treball i l'esforç, addicions, societat multicultural amb postures extremistes...

Mitjans comunicació

proliferació d'imatges violentes, creació d'ídols i mons falsos, usos indeguts d'internet, mòbils i consoles...

Sistema educatiu

massificació centres, extensió ensenyament obligatori fins 16 anys, excessiva legislació, burocratització de la disciplina, manca professorat especialitzat...

Centres

dèficits del model participatiu, excessiva complexitat organitzativa, balcanització, baix nivell de treball en equip...

CNICE (2003)

3.- La convivència als instituts de Catalunya

Origen i desenvolupament de la recerca

Metodologia i recollida de dades

Participants

Resultats

Principals problemes

Actuacions de millora

Articulació de la millora en la vida del centre

4.- La millora de la convivència

- *Les solucions simples als problemes complexos...
s'han d'intentar però...
freqüentment, no funcionen
- *Abordatge integral del conjunt de la Comunitat Educativa
 - *Pla/Projecte de Convivència
- *El pas a l'acció; clau de la millora
- *Repte fonamental: mobilitzar les persones
- *Àmbits d'intervenció

4.1. Àmbits d'actuació

1. Dimensió educativa

Acció tutorial

Programes preventius

2. Dimensió professional

Desenvolupament de competències professionals

Delimitació de funcions: generalització vs
especialització

3. Dimensió comunitària

Treballs col.laboratiu amb les famílies

Participació i implicació de l'alumnat

Coordinació amb entitats socials

4. Dimensió operativa: resolució de conflictes

Abordatge de conductes...

Entre el diàleg i la sanció: complementarietat

5. Dimensió organitzativa

Criteris de funcionament organitzatiu

Delimitació de funcions i tasques

Coordinació de les actuacions

5.- Els paper dels psico- pedagogs/gues

- 0.- Comprensió (situacional) del fenomen
- 1.- Disseny i desplegament de propostes educatives: tutoria, programes, accions singulars...
- 2.- Contribuir al creixement professional dels docents
- 3.- Connexió/coordinació amb agents comunitaris
- 4.- Planificació (lideratge?) d'accions de millora
- 5.- Contribuir a la vertebració organitzativa

6. Idees finals

1.- La convivència és clau per anar a gust a l'escola

2.- *“L'escola ha d'educar per a la convivència, no per a la disciplina”*

D'acord.

Però això no implicar que tot sigui acceptable. És una qüestió de límits.

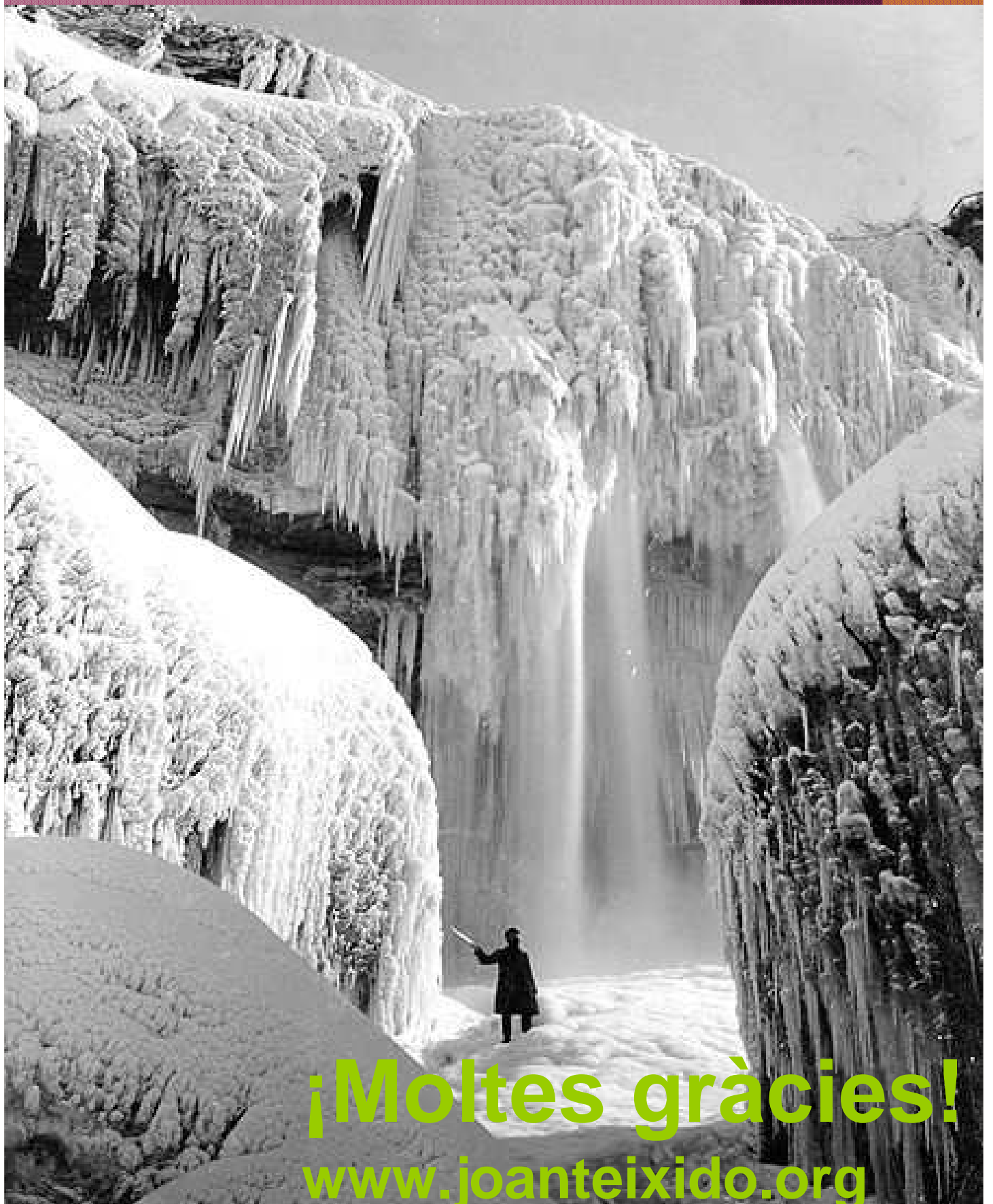
3.- El repte és com combinar-ho de manera harmònica per trobar la resposta adequada a cada cas

4.- Quan veiem el que passa en els centres cal acceptar que...

... el día y la noche, y la vida y la muerte, no son sino grados de un mismo claroscuro. Descubrimos que la verdad es la penumbra

GROC

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

¡Muchas gracias!
www.joanteixido.org